

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Immigratie en Asiel
De heer drs. G.B.M. Leers
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

doorkiesnummer
(070) 373 8418

uw kenmerk
2011 - 2000278612

bijlage(n)

betreft
wetsvoorstel strafbaarstelling
illegaliteit

ons kenmerk
BAWI/U201101775

Datum
18 oktober 2011

Geachte heer Leers,

Naar aanleiding van uw verzoek om consultatie inzake het concept-wetsontwerp strafbaarstelling illegaliteit berichten wij u het volgende.

Allereerst willen wij u nog bedanken voor uw bijdrage aan de vergadering van de VNG-commissie asiel en integratie van donderdag 29 september jl. Wij hebben het op prijs gesteld dat wij met u een open en constructieve gedachtewisseling hebben gehad over onderwerpen die ons beide raken en waarbij wij, ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, een taak hebben. Het was goed te constateren dat wij een aantal zorgpunten konden delen met u, en dat u oog had voor de praktische kanten en consequenties van het asielbeleid voor het lokale bestuur. Uw uiteenzetting over de voorgenomen strafbaarstelling van illegaliteit heeft een aantal zaken verhelderd. Hetzelfde geldt uw bijdrage over het inreisverbod in relatie tot strafbaarstelling.

Uw verzoek om consultatie brengt ons tot het volgende. Al eerder hebben wij bij brief van 1 februari jl. onze zorgen geuit over de, in onze ogen, mogelijk negatieve consequenties van strafbaarstelling van illegaal hier verblijvenden. Wij denken, ondanks het feit dat de prioriteit bij opsporing, vervolging en handhaving kennelijk alleen ligt bij overlastgevende en criminele illegalen, dat de praktijk zal uitwijzen dat illegaal hier verblijvenden als gevolg van gedragseffecten die de maatregel veroorzaakt, nog verder naar de marge van de samenleving worden gedrongen en dat zij officiële instanties, maatschappelijke instellingen, scholen voor hun kinderen en gezondheidszorg zullen gaan mijden. Immers op illegaliteit staat een straf die, bij gebreke van financiële middelen (de boete is maximaal € 3800), in de praktijk zeer waarschijnlijk tot hechtenis zal leiden. Binnen het kader van het Wetboek van Strafrecht is dat formeel weliswaar geen gevangenisstraf, maar in materiële zin is dat onderscheid nihil.

Zoals u kon beluisteren in de vergadering van voornoemde commissie wordt niet ingezien wat de meerwaarde van strafbaarstelling is; er zijn ook bestuursrechtelijke middelen om doelstellingen op asielterrein te bereiken en terugkeer te bevorderen. Bovendien bestaat, na inwerkingtreding van het wetsvoorstel implementatie terugkeerrichtlijn, de mogelijkheid een inreisverbod uit te vaardigen en de overtreder daarvan strafrechtelijk aan te pakken als in weerwil van dat inreisverbod men zich onrechtmatig in Nederland bevindt.

Overigens is ons bekend dat de strafbaarstelling niet alleen ziet op uitgeprocedeerde asielzoekers, maar ook op degenen die zonder asiel aan te vragen, of nooit aangevraagd hebben, zich onrechtmatig in Nederland ophouden en mensen die zich hier bevinden en bijvoorbeeld hun vergunning *regulier* hebben laten verlopen. Maar in de beeldvorming rond dit dossier, en straks mogelijk ook in de praktijk, zal de meeste aandacht uitgaan naar uitgeprocedeerde asielzoekers.

In onze eerdere brief wezen wij u op (illegale) slachtoffers van mensenhandel, kinderen, zorgbehoevenden en mensen met medische problemen. Minderjarigen worden weliswaar uitgezonderd van de strafbaarstelling, maar het is niet denkbeeldig dat kinderen wel de gevolgen hiervan zullen merken omdat hun ouders permanent straf boven het hoofd hangt. Wij vinden dit ongewenst, zeker als dit hun ontwikkelingskansen en –mogelijkheden belemmert.

Positief in het wetsvoorstel is dat hulpverlening aan illegalen niet strafbaar wordt gesteld omdat het delict als een overtreding is gedefinieerd. Daarmee is duidelijkheid gekomen over de juridische positie van hulpverleners.

Samenvattend vinden wij het wetsvoorstel overbodig, onnodig stigmatiserend en criminaliserend en schiet het zijn doel voorbij voor zover het beoogt een bijdrage te leveren aan een zo sluitend mogelijke aanpak van het asielbeleid. Wij denken dat een zo sluitend mogelijk asielbeleid, waarbij overlast, openbare orde en volksgezondheidsproblemen worden beperkt, meer gediend is met maatregelen die daadwerkelijk effect sorteren en minder symbolisch van karakter zijn dan het nu voorliggende concept.

Overigens hebben wij kennis genomen van eerdere voorstellen om illegaal verblijf strafbaar te stellen en de redenen van praktische en juridische aard om dat, uiteindelijk, niet door te zetten. Nog steeds zien wij, op basis van inhoudelijke argumenten, niet in welke feiten of omstandigheden zich nu voordoen om de destijds geuite bezwaren tegen strafbaarstelling nu anders te wegen.

Wij vertrouwen erop dat u goede nota neemt van het bovenstaande en zullen het verdere wetgevingstraject met belangstelling volgen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad